

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/137/2018
Identifikačné číslo spisu:	8110216882
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8110216882.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členov senátu JUDr. Milana Ľalíka a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. v spore žalobcov 1/ B. I., bývajúceho v O., Z. XX, 2/ I. I., bývajúcej v O., Z. XX, obaja zastúpení JUDr. Martinom Staroňom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 89, proti žalovanej T. A., bývajúcej v O., Š. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou TARABČÁK, s. r. o., so sídlom v Prešove, Hlavná 13, o určenie, že pohľadávka je splatná, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25 C 140/2010, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. júna 2017 sp. zn. 17 Co 90/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom (v poradí štvrtým) z 24. marca 2016 č. k. 25 C 140/2010-347 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že pohľadávka žalovanej voči žalobcovi 1/ vo výške 2 300,- eur je splatná dňom právoplatnosti rozsudku a pohľadávka žalovanej voči žalobkyni 2/ vo výške 10 953,99 eur je splatná dňom právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaná bola nevestou žalobcov a od februára 2005 prevádzkovala bar Mistral. Žalobkyňa 2/ v konaní tvrdila, že žalovanej poskytla sumu 104 100,- Sk na rozbeh prevádzky s tým, že žalovaná jej tieto finančné prostriedky vráti, keď bude mať a môcť. Žalobkyňa 2/ mala poskytnúť žalovanej 12. septembra 2006 aj druhú pôžičku vo výške 225 900,- Sk, ktoré mali slúžiť na rekonštrukciu baru. Žalobca 1/ si voči žalovanej uplatnil určenie splatnosti sumy 1 200,- eur a 1 100,- eur, ktoré zaslal žalovanej na účet s tým, žalobca 1/ tvrdil, že ide o pôžičku pre nevestu a neskôr tvrdil, že ide o pôžičku pre syna a nevestu, pričom o splatnosti týchto peňazí sa nerozprávali. Žalovaná existenciu dlhu vo forme pôžičky alebo akéhokoľvek iného dlhu popierala. Súd prvej inštancie skôr ako rozhodol o splatnosti jednotlivých dlhov, o ktorých žalobcovia tvrdili, že existujú vo vzťahu k žalovanej, skúmal najskôr existenciu týchto záväzkov ako takých, nakoľko vyvodil záver, že splatnosť záväzku predpokladá jeho existenciu. Súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia sa domáhali v konaní vedenom na

Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29 C 347/2008 vrátenia finančných prostriedkov v čase, keď zistili, že žalovaná sa s ich synom rozvádza. Žalobcovia uviedli, že pokiaľ by bola žalovaná naďalej manželkou ich syna, k vymáhaniu peňazí a k podaniu žaloby by nedošlo. Sama žalobkyňa 2/ vo svojej výpovedi uviedla, že žalovanej, prípadne jej manželovi (synovi žalobcov) poskytli množstvo darov, ale tieto peniaze darom nie sú. Súd prvej inštancie vyvodil záver, že bolo na strane žalobcov preukázať nielen poskytnutie finančných prostriedkov žalovanej, ale aj to, že peniaze majú byť vrátené, teda že nejde o dar. Uviedol, že rozpad vzťahu syna žalobcov a žalovanej nemohol spôsobiť bez ďalšieho zmenu v chápaní poskytnutých prostriedkov, ktorá by vyvolávala právne účinky, čo konštatoval na základe výpovedí žalobcov, že ak by nedošlo k rozpadu vzťahu, k podaniu žaloby by nepristúpili. Naviac uviedol, že žalobkyňa 2/ nepreukázala, že by peniaze žalovanej skutočne aj poskytla, nakoľko v jej výpovedi existuje množstvo rozporov nielen vo vzťahu k okolnostiam, odkiaľ mala také množstvo finančných prostriedkov. Pri sume 104 100,- Sk žalobkyňa 2/ tvrdila, že ide o peniaze z Z. K., pričom túto sumu na účte nemala, resp. že ide o peniaze z dedičstva a peniaze, ktoré mala z výberov z devízového účtu v L. K. a taktiež tvrdila, že peniaze mali byť žalovanej odovzdané v hotovosti pred bankou a následne tvrdila, že časť peňazí mala byť odovzdaná aj v jej byte. Pri druhej pôžičke žalobkyňa 2/ tvrdila, že peniaze žalovanej odovzdávala v eurách, hoci sa v tom čase na Slovensku platilo v korunách. Súdu sa javilo nelogické, aby žalovaná na účel, ktorý tvrdila žalobkyňa 2/, teda na nákup zariadenia do baru chcela peniaze v mene, ktorou sa v tom čase na Slovensku platiť nedalo. Taktiež sa javilo nelogické, aby v čase, keď manželstvo syna žalobkyne 2/ so žalovanou bolo v kríze, by žalobkyňa (keďže o synovej situácii vedela) požičiavala finančné prostriedky žalovanej. Súd prvej inštancie vyvodil záver, že žalobkyňa 2/ neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu existencie pôžičky, jej výšky a spôsobu poskytnutia finančných prostriedkov a teda nemal preukázaný ani základný predpoklad pre určenie splatnosti záväzku, teda jeho samotnú existenciu. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 13. júna 2017 sp. zn. 17 Co 90/2016 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil všetky vykonané dôkazy a zistil, že záväzok žalovanej uhradiť poskytnuté finančné prostriedky nevznikol. Dospel k záveru, že pri rozhodovaní súdu o určení splatnosti záväzku je možné vyhovieť žalobe pri splnení dvoch podmienok a to v prípade, že medzi účastníkmi bol založený (vznikol) právny vzťah zakladajúci záväzok dlžníka voči veriteľovi a súčasne, že doba plnenia bola výslovne na dlžníkovi. Uviedol, že bolo preukázané, že záväzok bol ponechaný na splnenie na vôli žalovanej, avšak základná podmienka a to, že žalovaná má plniť požadované finančné prostriedky z titulu akéhokoľvek záväzku preukázaná nebola. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali dovolanie žalobcovia. Jeho prípustnosť vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p., keď mali za to, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená. Poukázali na to, že v konaní o určení času plnenia, pokiaľ ide o dokazovanie poskytnutia pôžičky, súdna judikatúra vychádza z toho názoru, že pri tejto žalobe sa nemusí z hľadiska hmotnoprávneho zaoberať tým, či a v akom rozsahu záväzok ako taký existuje, nakoľko rozhodnutie súdu, ktorým sa stanoví splatnosť záväzku, nie je rozhodnutím, ktorým by sa dlžníkovi ukladala nejaká povinnosť a nie je titulom pre výkon rozhodnutia. Boli názoru, že súdy nižších inštancií nemali vôbec skúmať, či žalobcovia poskytli žalovanej pôžičku. Poukázali na rozsudok Krajského súdu v Ústí nad Labem sp. zn. 11 Co 28/1992 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3 Cz 51/1983). Uviedli, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená otázka, či v konaní o určení splatnosti dlhu sa má súd zaoberať aj samotnou existenciou pohľadávky, resp. dlhu. Navrhli, aby dovolací súd rozsudky súdov nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedla, že pri dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. musí dovolateľ uviesť, ktorý judikát dovolacieho súdu nerešpektoval odvolací súd a pri dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. musí ísť o zásadnú právnu otázku, ktoré v

rozhodovaní dovolacieho súdu ešte nebola riešená. Dovolanie žalobcov však postráda tieto základné atribúty dovolania. Bola názoru, že rozsudok krajského súdu v Ústí nad Labem nie je ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, pretože ide o rozsudok druhostupňový a navyše tento rozsudok vecne riešil celkom odlišný prípad. Navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strany zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.). Dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pre súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. Podľa názoru žalobcov je ich dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p.

11. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

12. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

13. Žalobcovia v dovolaní uviedli, že ich dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

13.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

13.2. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

13.3. V oboch vyššie uvedených situáciách (§ 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p.) musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na ktorej založil svoje rozhodnutie. Otázka, ktorá dovolacím súdom nebola riešená alebo považovaná za základ pre rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia.

14. K otázke možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a zároveň § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. najvyšší súd už v iných prípadoch (6 Cdo 13/2017 a 6 Cdo 21/2017) uviedol, že „uplatnenie obidvoch dovolacích dôvodov naraz sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje - odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Vec prejednávajúci senát sa stotožňuje s týmto právnym názorom.

15. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd - so zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalobcov - uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

16. Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. teda nemožno zahrnúť rozhodnutie Krajského súdu v Ústí nad Labem, na ktoré dovolatelia poukazujú vo svojom dovolaní.

17. Podľa názoru žalobcov v konaní o určenie času plnenia, pokiaľ ide o dokazovanie poskytnutia pôžičky, sa z hľadiska hmotnoprávneho súd nesmie zaoberať tým, či a v akom rozsahu záväzok ako taký existuje, avšak odvolací súd sa svojím rozhodnutím odklonil od právnych záverov prijatých najvyšším súdom. Tento odklon vyvodzujú žalobcovia z rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré označili a sčasti aj citovali v dovolaní.

17.1. Dovolatelia sú presvedčení, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3Cz 51/1983.

18. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cz 51/1983 najvyšší súd vyslovil právny názor, že nepodlieha právo veriteľa, aby súd určil dobu splnenia záväzku, premlčaniu. Najvyšší súd sa v tomto rozhodnutí teda nezaoberal otázkou, či v konaní o určenie splatnosti dlhu sa má súd zaoberať aj samotnou existenciou pohľadávky, ale riešil otázku či právo veriteľa pri určení doby splnenia záväzku podlieha premlčaniu.

19. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. žalobcovia odôvodňovali nesprávnym právnym posúdením veci súdmi nižších stupňov v otázke, či v konaní o určení splatnosti dlhu sa má súd zaoberať aj samotnou existenciou pohľadávky, resp. dlhu.

20. Podľa § 564 Občianskeho zákonníka ak je doba plnenia ponechaná na vôli dlžníka, určí ju na návrh veriteľa súd podľa okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi.

21. Citované ustanovenie sa vzťahuje na prípady, kedy splatnosť záväzku bola výslovne dohodnutá tak, že závisí na vôli dlžníka, alebo kedy splnenie záväzku závisí na okolnosti, ktorú môže ovplyvniť iba dlžník. V takýchto prípadoch má dlžník právo plniť kedykoľvek a veriteľ je povinný plnenie prijať, keď mu ho dlžník ponúkne. Určiť, kedy má dlžník plniť napr. výzvou podľa § 563 Občianskeho zákonníka) veriteľ nemôže, rovnako ako nie je legitimovaný k žalobe na plnenie podľa § 137 písm. a/ C.s.p., prípadne k žalobe na nahradenie iného prejavu vôle, než je určenie splatnosti (§ 229 C.s.p.).

22. Žaloba na určenie doby plnenia je svojou povahou žalobou, ktorou sa žalobca domáha vydania (konštitutívneho) rozsudku, ktorý nahrádza prejav vôle dlžníka ohľadne doby plnenia, ponechaného v pôvodnom záväzku na jeho vôli (§ 229 C.s.p.). Právo veriteľa navrhnúť, aby súd určil dobu splnenia záväzku nepodlieha premlčaniu. Pretože v rozhodnutí súd len určí splatnosť (neukladá povinnosť záväzok splniť), vyhovie žalobe, ak medzi účastníkmi bol založený (vznikol) právny vzťah zakladajúci záväzok dlžníka voči veriteľovi a ak doba splnenia bola výslovne alebo s ohľadom na dané okolnosti ponechaná na dlžníkovi. V konaní o určenie doby plnenia nie je podstatné, či záväzok bol založený (vznikol) platne, či a v akom rozsahu doposiaľ existuje, poprípade či právo na plnenie, ktorého splatnosť bola ponechaná na vôli dlžníka, je premlčané. Uvedené okolnosti musia byť preukázané až v konaní o splnenie záväzku. Dobu splatnosti súd určí v závislosti na konkrétnych okolnostiach, za ktorých účastníci uzavreli dohodu, prihliadne k možnostiam dlžníka, jeho platobných schopnostiam a k naliehavosti potreby veriteľa a vec posúdi z hľadiska súladu s dobrými mravmi. V rozhodnutí sa obmedzí na určenie splatnosti, bez toho, aby dlžníkovi uložil povinnosť dlh splniť. Predpokladom úspešnosti žaloby podľa § 564 Občianskeho zákonníka je zistenie, že záväzok bol dohodnutý tak, že dobu plnenie určuje dlžník. Samotné rozhodnutie súdu podľa § 564 Občianskeho zákonníka nie je pokladom pre výkon rozhodnutia (exekučným titulom). Až na základe prípadného ďalšieho rozhodnutia súdu, ktorým je dlžníkovi uložená povinnosť plniť, je možné navrhnúť a viesť výkon rozhodnutia. Pokiaľ však doba plnenia nie je súdnym rozhodnutím určená, nie je pohľadávka splatná a nie je možné vyhovieť žalobe na plnenie. Určenie doby plnenia je ponechané na vôli dlžníka nie len vtedy, ak je výslovne dohodnuté, že dlžník záväzok splní, až keď bude môcť, až bude schopný, až bude chcieť a pod., ale aj vtedy, pokiaľ splnenie záväzku závisí na okolnosti, ktorú môže ovplyvniť iba dlžník.

23. Z dovolaním napadnutého rozsudku je zjavné, že odvolací súd pristúpil k riešeniu otázky, či v konaní na určenie splatnosti dlhu môže ako predbežnú otázku riešiť existenciu samotného dlhu a jeho výšky, následne posudzoval existenciu dôvodnosti určenia splatnosti finančných prostriedkov a vyvodil záver, že pokiaľ dlh neexistuje, tak je nedôvodné rozhodovať o jeho splatnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 254/2009 vyjadril právny názor, že v rozhodnutí o žalobe podľa § 564 Občianskeho zákonníka sa súd obmedzí na určenie splatnosti dlhu bez toho, aby dlžníkovi ukladal povinnosť dlh splniť, pričom predpokladom takéhoto rozhodnutia je zistenie, že záväzok bol dohodnutý a že čas plnenia bol ponechaný na vôli dlžníka. Pretože ide o nahradenie prejavu vôle dlžníka ohľadne doby splatnosti, nemusí súd v tomto konaní zisťovať, či dlh vznikol a či a v akom rozsahu existuje.

24. Dovolací súd dospel k záveru, že rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd v konaní o určenie splatnosti dlhu môže ako prejudiciálnou otázkou zaoberať existenciou samotnej pohľadávky,

môže zisťovať, či dlh vznikol a v či a v akom rozsahu existuje.

25. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd správne vec právne posúdil, ak ako predbežnú otázku riešil existenciu samotného dlhu a jeho výšky, následne posudzoval existenciu dôvodnosti určenia jeho splatnosti. Dovolanie žalobcov tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Najvyšší súd preto ich nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 C.s.p.

26. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.